

Jaarverslag Diavasc 2013

De stichting Diavasc heeft in de bovengenoemde periode een drietal doelen gekend:

- 1) **Permanente educatie, stimuleren van kennis en kennisoverdracht op het gebied van diabetische voet, hypertensie en nefrologie.**
- 2) **Het onderhouden en stimuleren van de topklinische expertise op het gebied van de diabetische voet**
- 3) **Het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek.**

educatie

Het symposium Diabetische Voet Almelo omvatte in 2013 voor het eerst een drietal dagen waar tijdens de eerste dag, de Young Investigators meeting werd gevuld door voordrachten van jonge Nederlandse onderzoekers, die in 2012 en 2013 waren gepromoveerd op het gebied van de diabetische voet. Ondanks de mogelijk geringe aantrekkingskracht die deze sessie zou hebben in Nederland vonden toch ruim 50 deelnemers hun weg naar Almelo om deze interessante middag bij te wonen, een stimulans voor de initiatiefnemers om door te gaan op deze weg. De Young Investigators Meeting wordt nu twee maal per jaar gehouden: in Almelo tijdens Het Internationale Diabetic Foot Symposium een tweede maal in Oosterbeek tijdens de Nederlandse Internistendagen als onderdeel van de jaarvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Neurovasculaire Complicaties bij de diabetische voet.

De beide andere thema dagen werden gekenmerkt door een forse tegenslag aan gezien een 7 tal sprekers, waaronder een drietal uit het buitenland door de griep epidemie was gevelde.

Vooraf op de derde dag, die als thema had: het distale ischemische ulcus moest veel geïmproviseerd worden om het symposium goed te laten verlopen. Dankzij de hulpvaardigheid van de faculty, maar ook het grote organisatietalent van het symposium secretariaat kon dit drie daagse symposium uiteindelijk beoordeeld worden als een van de meest succesvolle uit de reeks van 13 symposia. Hiermee werd meteen duidelijk hoe groot de kracht was van met name de sprekers van eigen bodem. Op dit symposium werd ook een krachtig signaal afgegeven in de richting van de vaatchirurgen om de handschoenen op te pakken omtrent de problemen van de kritische ischemie bij de diabetische voet. Achteraf bezien is dit signaal door meerdere klinieken in Nederland opgepakt.

De Dertiende editie was tevens de bijeenkomst waarmee de organisatie afscheid moest nemen van Ellen van Vooren, jarenlang de drijvende kracht achter het symposium secretariaat..

De organisatoren zijn haar veel dankbaarheid verschuldigd.

Het Januari symposium in 2013 was voornamelijk in het teken van de organisatie van de diabetische voetzorg in het ziekenhuis. Na een succesvol Young investigators meeting, waarbij de middag werd afgesloten met een sessie waar patiënten hun eigen ziekte beelden toonden werd de organisatie de volgende dag geconfronteerd met een onverwacht aantal deelnemers van tegen 200 belangstellenden, waardoor met name de ruimtes voor de workshops veel te klein bleken.

Het is reden tot bezinning over de organisatie van de volgende symposia.

Veel werk is geleverd in 2013 aan het opzetten van een eigen website, die tijdens het symposium op feestelijke wijze, ingeluid door de voetballers van de eredivisie club Heracles Almelo, werd gelanceerd. Op deze website is ons uitgebreid protocol opgenomen en dus voor ieder bereikbaar. Veel werk moet nog worden verzet om deze website up to date te houden.

Van Baal is docent bij de stichting vasculair onderwijs in het kader waarvan hij 1 maal per jaar onderwijs geeft aan vaatlaboranten in opleiding.

Van Baal en Manning zijn beiden docenten bij de opleiding van wondconsulenten in Rotterdam. 1 In het kader van de opleiding lopen de saxion studenten podotherapie stage op de voetenpolikliniek in Almelo.

Door de groep werden meerdere voordrachten gegeven in binnen en buitenland.

Van Baal heeft in December 2013 een voordracht gegeven op het internationale orthopeden symposium in Muenchen, tevens werden er door hem voordrachten gegeven tijdens de vaaddagen in Noordwijkerhout en de jaarlijkse bijeenkomst van de Nederlandse vereniging voor angiologie. In Noordwijk.

Door de inspanningen van het team is het diabetisch voetcentrum ZGT erkend volgens de normen van de Stichting Topklinische Ziekenhuizen als expertise centrum.

Vanuit de Nederlandse Vereniging Van Heelkunde heeft van Baal zitting in de werkgroep voor de Nationale Consensus tekst Diabetische voet, die een update moet geven van het in 2006 verschenen document .

Jaap van Netten is als onderzoekscoördinator verbonden aan onze afdeling toegevoegd aan de Internationale Consensusgroep Diabetische Voet, die in mei 2015 een nieuw richtlijnen document moet presenteren.

Dr AJJ Woittiez heeft zich verder bekwaamd in de teach the teacher cursussen (Wenkebach instituut, RUG) en heeft vele trainingen in de hele regio verzorgd, alsmede vele Teach on the Run trainingen.

Kenniscentrum Diabetische voet

Sinds 2013 is samenwerking tussen de afdeling vaatchirurgie van MST en Enschede met name gericht op de diabetische voet.

Het ligt in de nadrukkelijke bedoeling om deze samenwerking uit te breiden tot een samen op te richten regionaal kennis en expertise centrum diabetische voet.

Ook landelijk zal een vasculair forum diabetische voet worden opgericht.

Wetenschap

Door de subsidie van ZonMW was het Diavasc in staat, binnen het ZGT een begingswetenschapper aan te trekken als wetenschappelijke coördinator diabetische voet.

Zijn activiteiten hebben inmiddels geresulteerd in een aantal publicaties.

Zo werd in september 2013 op het internationale symposium van de DFSG in Bratislava de diabetische voetgroep ZGT een prijs toegekend voor de beste randomized controlled trial op off loading gebied, het resultaat van een van de euregionale subsidies.

Een tweede euregionale subsidie heeft inmiddels geleid tot de succesvolle verdediging in november 2013 van het proefschrift van Dr Hazenberg.

De samenwerking met de UT is de laatste jaren steeds beter gaan functioneren.

Zo zijn er afspraken met de vakgroep van Prof Slump, Steenbergen en Koopmans.

Inmiddels hebben 3 technische geneeskunde studenten hun M2 stage op onze afdeling afgerond met een werkstuk betreffende temperatuurmeting bij de diabetische voet.

Onlangs heeft Ir Liu haar proefschrift verdedigd op de UT betreffende enkele vormen van imaging van de diabetische voet. Het patiënten materiaal werd vanuit het ZGT gerekruteerd. Het onderzoek werd verricht van de boven beschreven subsidie van ZonMW. Van Baal en van Netten waren coreferent.

De werkzaamheden op het gebied van Nefrologie hebben zich wederom afgespeeld op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, in samenwerking met diverse academische afdelingen. De nul-aanstelling aan de afdeling Nefrologie van het UMCG voor Woittiez is gecontinueerd. Met de komst van collega Dr G Laverman, internist- nefroloog uit UMC Groningen lijkt de continuïteit van het nefrologisch onderzoek in ZGT verankerd te zijn. Drs A Kwakernaat, die met voortvarenheid de zgn Dinamo studie in Almelo ter hand heeft genomen is in 2012 opgevolgd door Mevr Drs Charlotte Keizer, die de DINAMO en de ALTITUDE studie zal voortzetten en beëindigen. Van beide jonge onderzoekers is de verwachting, dat zij in 2014 zullen promoveren.

Drs de Keizer neemt ook de VIRTUE studie ter hand, waarbij de invloed van vitamine D (paracalcitrol) op proteinurie bestudeerd wordt. Daartoe zijn 16 patiënten uit ZGT gerecruteerd. Ook Mevr Drs C Gant is werkzaam op de research polikliniek, en gaat in 2014 een AGIKO constructie aanvangen, om het diabetes cohort verder min kaart te brengen.

Het vervolg op de STAR trial (ism UMCUtrecht) is afgesloten . Het Almelose centrum (Kouwenberg en Woittiez) hebben de meeste patiënten aangeleverd ;echter tot op heden is de analyse in UMC Utrecht nog niet gedaan.

Om de samenwerking met de universitaire centra te besluiten: de ARRAT trial (diagnostiek bijnieradenomen) met Erasmus MC is voltooid (Almelo 7 patiënten) en een publikatie in the J of Hypertension is verschenen. Een vervolg studie (met UMC Nijmegen, de SPARTACUS trial) , waarbij CT en bijniersampling enerzijds, en daarna bijnieroperatie en medicamenteuze therapie vergeleken is in 2010 gestart, en ZGT heeft reeds 10 patiënten geïncludeerd. De bijnieroperaties werden door coll Roeling, uroloog, verricht. De inclusie is eind 2013 gesloten , en naar verwachting worden de eerste resultaten in 2015 bekend.

In verband met werkzaamheden voor de ZGT Academie heeft Dr AJJ Woittiez besloten om per 2014 niet meer deel te nemen aan nieuwe studies, omdat de recrutering van patiënten niet meer optimaal kan gebeuren. Wel begeleidt hij nog Drs J Otte, die tesamen met Dr J van Netten een stuk aan het bewerken is over voetwonden bij (pre) dialyse patiënten. Verder vinden twee onderzoeken plaats door M3 studenten naar de rol van geringe nierarteriestenose en hypertensie. Samenwerking met de afdeling Beeldvormende technieken van ZGT maakt de eerste MRI-BOLD onderzoeken mogelijk.

Publikaties 2013

Otte J, van Netten J, Woittiez AJJ. Stage 4 and -5 chronic kidney disease as an independent risk factor for foot ulceration and amputation. Ned Tijdsch Diabetologie 2013; 11:165.

Jansen PM, Frenkel WJ, van den Born BJ, de Bruijne EL, Deinum J, Kerstens MN, Arnoldus JH, Woittiez AJ, Wijbenga JA, Zietse R, Danser AH, van den Meiracker AH. Determinants of blood pressure reduction by eplerone in uncontrolled hypertension. Hypertens. 2013 ;31:404-13.

Jansen PM, van den Born BJ, Frenkel WJ, de Bruijne EL, Deinum J, Kerstens MN, Smulders YM, Woittiez AJ, Wijbenga JA, Zietse R, Danser AH, van den Meiracker AH. Test characteristics of the aldosterone-to-renin ratio as a screening test for primary aldosteronism. J Hypertens. 2013 ;32:115-26.

The effect of flexor tenotomy on healing and prevention of neuropathic diabetic foot ulcers on the distal end of the toe.
van Netten JJ, Bril A, van Baal JG.
J Foot Ankle Res. 2013 Jan 24;6(1):3.

The importance of foot care in older people with diabetes.
Fortington LV, Geertzen JH, Van Netten JJ, Van Baal JG, Bus SA, Schaper NC.
J Am Med Dir Assoc. 2013 Feb;14(2):136. doi: 10.1016/j.jamda.2012.08.008.

Clinical implications of the angiosome model in peripheral vascular disease.
Sumpio BE, Forsythe RO, Ziegler KR, van Baal JG, Lepantalo MJ, Hinchliffe RJ.
J Vasc Surg. 2013 Sep;58(3):814-26. doi: 10.1016/j.jvs.2013.06.056. Review

Infrared thermal imaging for automated detection of diabetic foot complications.
van Netten JJ, van Baal JG, Liu C, van der Heijden F, Bus SA.
J Diabetes Sci Technol. 2013 Sep 1;7(5):1122-9.

Statistical analysis of spectral data: a methodology for designing an intelligent monitoring system for the diabetic foot.
Liu C, van Netten JJ, Klein ME, van Baal JG, Bus SA, van der Heijden F.
J Biomed Opt. 2013 Dec;18(12):126004